

70-річчя академіка НАН України Б.І. БОНДАРЕНКА

24 червня виповнилося 70 років знаменитому вченому в галузі металургійних технологій, промислової теплоенергетики та матеріалознавства академікові НАН України Борисові Івановичу Бондаренку.

Увесь творчий і трудовий шлях Б.І. Бондаренка пов'язаний з Інститутом газу НАН України, де він із 1961 року пройшов шлях від молодого фахівця до директора інституту. Учений зробив значний внесок у теорію і технологію процесів безкоксової та порошкової металургії, спеціальної кераміки, вуглецевих матеріалів і графіту, хіміко-термічного оброблення металів і сплавів, створив наукову школу. Широковідомі роботи Б.І. Бондаренка з термодинаміки високотемпературних процесів і складних газових систем (СГС). Він автор методу узагальненого параметричного опису й аналізу складних систем, що ввійшов до навчальних посібників. Борис Іванович уперше системно дослідив термодинаміку і кінетику високотемпературної взаємодії СГС із конденсувальними речовинами і побудував діаграми рівноважного стану СГС із вуглецем і оксидами металів. Він теоретично обґрунтував і створив новий клас термічних технологій оброблення матеріалів у пульсуючих за температурою, тиском і складом режимах оброблення. Значний внесок Б.І. Бондаренко зробив у теорію печей. Учений створив наукові основи спеціальних печей для віднов-

лення оксидів металів і випалення виробів у водневому середовищі. Ці результати були використані під час розроблення перших у світі газощільних печей безперервної дії.

Б.І. Бондаренко — учень школи видатного вченого академіка М.М. Доброхотова, що значною мірою визначило зв'язок його досліджень із виробництвом. Він розробив газокисневі пальники конверсії природного газу для шахтної печі і реактора киплячого шару комплексу отримання губчастого заліза на заводі «Запоріжсталь», спеціальні пальники для найбільшої у світі печі металізації, що обертається, на Північному ГОК у Кривому Розі. Під його керівництвом створено установку конверсії природного газу з реактором киплячого шару й освоєно перше в СРСР виробництво порошку нікелю в м. Норильську.

Упродовж 1987—1988 рр. Борис Іванович розв'язав масштабну проблему введення в експлуатацію одного з найбільших у світі нікелевих комбінатів (м. Моабей, Куба). Під його керівництвом розроблено новий клас газощільних конвеєрних печей термохімічного оброблення матеріалів, питомі енерговитрати яких нижчі за найкраще імпортне обладнання. Створене науковим колективом під керівництвом Б.І. Бондаренка обладнання працює в Росії, Болгарії, Індії та Німеччині. На основі печей цього типу було запроваджено перше в СРСР виробництво

високоякісних залізних порошків для АвтоВАЗу і КамАЗу, що допомогло здійснити випуск конструкційних виробів відповідного призначення і повністю відмовитися від імпорту залізного порошку зі Швеції, який був визнаний у світі як еталон якості. Ця розробка дала змогу в 1984–1989 рр. отримати економічний ефект в обсязі 59 млн дол.

У роки незалежності України спектр наукових досліджень Бориса Івановича охоплює нові напрями. На Завальєвському ГЗК у 1992–1993 рр. уведено в дію реактор киплячого шару для виробництва терморозширеного графіту. У 1996 р. один такий реактор за контрактом побудовано в Індії.

У 1992–1993 рр. спільно з інститутом «Діпросталь» розроблено проект заводу виробництва губчастого заліза карбометричним методом у тунельних печах продуктивністю 60 тис. т/год. У 1996 р. цей завод розпочав роботу в Індії.

Протягом 2004–2006 рр. для індійської корпорації NMDC розроблено проект і тендерні пропозиції щодо створення виробництва магнітом'яких залізних порошків, виграно тендер. На сьогодні розпочато будівництво цеху в м. Хайдарабад.

Б.І.Бондаренко як член бюро Відділення фізико-технічних проблем енергетики, член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій веде значну науково-організаційну роботу. Він очолює комісію НАН України з науково-технічної співпраці з Індією, є дійсним членом міжнародних асоціацій ASM-Thermal Society та AIST (США), а також заступником головного редактора журналу «Экотехнологии и ресурсосбережение».

Наукова громадськість, колеги та друзі вітають Бориса Івановича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, наснаги та нових наукових відкриттів.

60-річчя

академіка НАН України С.І. ПИРОЖКОВА

20 червня виповнилося 60 років відомому вченому-економісту та демографу академікові НАН України Сергію Івановичу Пирожкову.

С.І. Пирожков народився в 1948 р. у Києві. У 1969 р. закінчив Київський інститут народного господарства ім. Д.С. Коротченка. 1973 року захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності «Статистика». Протягом 1974–1976 рр. Сергій Іванович працював молодшим науковим співробітником в Інституті економіки АН України. Упродовж 1976–1990 рр. — в апараті Президії Академії наук України на посадах вченого секре-

таря Відділення економіки, заступника начальника Науково-організаційного відділу, вченого секретаря Секції суспільних наук.

У 1991 р. С.І. Пирожков захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. У грудні 1991 р. його призначили директором-організатором Інституту стратегічних досліджень АН України, а з березня 1992 р. — директором Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України.

У 1992 р. Сергія Івановича обрано членом-кореспондентом, а у 2000 р. — академіком НАН України. З 1997 р. він очолив Національний інститут українсько-російських